ЦИФРЛЫҚ ШЕШІМДЕР ЛОГИСТИКА МЕН КӨЛІКТЕ ШЕШУШІ РӨЛ АТҚАРАДЫ. ПРОЦЕСТЕРДІ БАСҚАРУ МЕН ОҢТАЙЛАНДЫРУДЫҢ ДӘСТҮРЛІ ТӘСІЛДЕРІН ӨЗГЕРТЕДІ, БИЗНЕС-ПРОЦЕСТЕРДІҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРАДЫ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТ САПАСЫН ЖАҚСАРТАДЫ. БІЗ САПАЛЫ АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫН, ЖАҢА ТЕМІРЖОЛ ӨТКЕЛДЕРІН САЛУ, АҚТАУ ПОРТЫНЫҢ ПОРТ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІН КЕҢЕЙТУ, СОНДАЙ-АҚ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ АВИАЦИЯЛЫҚ ЖҮК ТАСЫМАЛДАУШЫНЫ ҚҰРУ БАСТАМАЛАРЫН ҚОЛДАЙМЫЗ.

Юрий ЛАВРИНЕНКО,
«KAZLOGISTICS» Қазақстанның көлікшілер одағы Президиумы төрағасының орынбасары

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІРЖОЛШЫСЫ

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИК КАЗАХСТАНА

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА
ИЗДАЕТСЯ С 12 МАЯ 1931 ГОДА

№16 (2946)
16/02/2024

СЕНАТТА ТЕМІРЖОЛ МӘСЕЛЕСІ СӨЗ БОЛДЫ

Кеше Парламент Сенаты отырысында ҚТЖ-да атқарылып жатқан жұмыстар мен алдағы жоспарлар, жалпы саланың өзекті мәселелері сөз болып, сенаторлар сауалдарына Көлік министрі Марат Қарабаев пен «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма төрағасы Нұрлан Сауранбаев жауап берді.

Райхан РАХМЕТОВА,
Астана

Көлік министрі ҚТЖ-ны ұлттық транзиттік-логистикалық компанияға айналдыру үшін жасалып жатқан жұмыстарға тоқталды.

– Жалпы, ҚТЖ-ны ұлттық транзиттік-логистикалық компанияға айналдыру бойынша атқарылған жұмыстар екі бөліктен тұрады. Біріншісі – инфрақұрылым жасау, екіншісі – тасымалдау. Инфрақұрылым жасау бойынша Қытайдың Ляньюнган портында Қазақстан терминалы ашылған. Оның қуаты – 220 мың тонна. Бұдан бөлек, биыл бірінші кезең аясында Сиань портында тағы бір жаңа Қазақстан терминалы ашылды. Оның қуаты – 66 мың тонна. Ляньюнган портымен бірге Қорғаста арнаулы құрғақ жүктерге арналған терминал салынды. Одан кейін Алматыда Сиань портымен бірге құрғақ жүктерге арналған арнайы терминал құрылысын биыл бастаймыз. Сонымен қатар Ляньюнганмен тағы бір жобаны қолға алып, Ақтауда арнаулы терминал саламыз, – деді министр.

Оның айтуынша, ел ішіндегі жүктерді сыртқа шығару бағытында Әзербайжанның Алят портында Abu Dhabi Ports компаниясымен бірге терминал салу келесі жылға жоспарланған. Ал Грузияның Поти қаласында қазақстандық жеке кәсіпкер қуаты 480 мың тонналық терминал салған. Оған ҚТЖ консорциум ретінде кірді. Қытайдан Еуропаға дейін инфрақұрылым салу бағытындағы жоспар және атқарылған жұмыс осы. Яғни Қытай аумағында бір терминал бітті. Биыл 2 терминал құрылысы басталады. Келесі жылы тағы 2 терминал салу жоспарланған. Сонымен қатар министр жүк тасымалдау бағытында да тоқталды. ҚТЖ сингапурлық PSA International Pte Ltd компаниясымен бірлесіп, Транскаспий көлік дәлізі бойынша жүктерді тасымалдайтын бірыңғай компания құрды. Осы компания Еуропа мен Қытай арасында жүктерді тасымалдаумен айналысады. Ресейден Иран мен Пәкістанға шығатын жол бойынша Abu Dhabi Ports компаниясымен екіжақты келісімшартқа қол қойылып, еншілес компания ашылды. Бірақ жүк тасымалдау әлі басталған жоқ.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Басқарма төрағасы Нұрлан Сауранбаев жолаушылар тасымалы және жол сапасына қатысты сауалдарға жауап берді.

– Қазақстанда бүгінде 16 мың км теміржол бар. 2,5 мың км жолдың пайдалану мерзімі өткен. Президент тапсырмасымен 2030 жылға дейін 11 мың км жолға жөндеу жүргізу жоспарланған. Былтыр теміржолдағы жөндеу жұмыстары екі есе көбейді, – деді ол.

Өткен жылы локомотивтердің күрт жетіспеу қаупі орын алған. Дегенмен, алдын ала тапсырыстың арқасында былтыр 119 локомотив сатып алынған. Биыл тағы 194, ал 2025 жылы 245 локомотив сатып алынбақ. Осылайша, тартым құралына қажеттілік толығымен шешіледі.

Спикерлердің мәліметінше, темір жолда жылдан-жылға жүк көлемі де, айналымы да артып келеді. Мысалы, былтыр жүк көлемі 297 млн тонна рекордтық көрсеткішке жеткен. Жүк айналымы да 7 пайызға өскен.

Суретті түсірген Александр ЖАБЧУК

ПО ИСПЫТАННОМУ МАРШРУТУ

Казахстан отправил на экспорт аммиачную селитру по Транскаспийскому международному транспортному маршруту.

Первую партию аммиачной селитры производства АО «КазАзот» погрузили и отправили по маршруту ТМТМ из порта Актау.

Груз единственного в Казахстане производителя азотных минеральных удобрений проследует морем в порт Говсаны (Азербайджан) и далее через грузинский порт Батуми будет доставлен на потребительские рынки Европы и мира.

В этот раз казахстанское судно «Туркестан» приняло в свои трюмы судовую партию в объеме три тысячи тонн, и до конца года производитель обеспечит не менее 16 таких партий.

Напомним, что перевалка грузов через морские порты Актау и Курык в рамках проекта Транскаспийского международного транспортного маршрута увеличилась на 86% по итогам 2023 года.

Айлин БАУРЖАН, Астана
Фото автора

Сауле ИСТЛЕЕВА,
директор департамента управления человеческими ресурсами АО «НК «ҚТЖ» :

«ПО ИССЛЕДОВАНИЮ КОМПАНИИ АНКОР, СРЕДИ КРУПНЕЙШИХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ КОМПАНИЙ ҚТЖ ВОШЛА В ТОП-3 ПРИВЛЕКАТЕЛЬНЫХ РАБОТОДАТЕЛЕЙ ОТРАСЛИ. ДЛЯ НАС ЭТО ХОРОШИЙ РЕЗУЛЬТАТ, И ОН ЦЕНЕН ТЕМ, ЧТО ЭТО ВНЕШНЯЯ НЕЗАВИСИМАЯ ОЦЕНКА»

ЦИФРЫ ГОВОРЯТ:

С НАЧАЛА ГОДА ПО ТМТМ КУРСИРУЕТ

13

КОНТЕЙНЕРНЫХ ПОЕЗДОВ С ШИРОКОЙ НОМЕНКЛАТУРОЙ ГРУЗОВ.

В НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ СИСТЕМОЙ ПРЕМИРОВАНИЯ ПО ПРИНЦИПУ КОЭФФИЦИЕНТА ТРУДОВОГО УЧАСТИЯ ОХВАЧЕНО

87%

ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПЕРСОНАЛА.

МИНИСТЕРСТВОМ ТРАНСПОРТА СФОРМИРОВАН ПУЛ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ НА ОБЩУЮ СУММУ БОЛЕЕ

31 млрд

ДОЛЛАРОВ В СФЕРАХ Ж/Д И МОРСКОГО ТРАНСПОРТА, АВИАЦИИ И АВТОДОРОГ.

Форум

«ПЕРВИЧКИ» И ИХ ЛИДЕРЫ – ФУНДАМЕНТ ПРОФСОЮЗА

В Астане стартовал трехдневный обучающий Форум профсоюзных работников АО «НК «ҚТЖ», который собрал более 100 участников из разных регионов Казахстана.

Любовь РОВБА,
Астана

Организатором масштабного мероприятия выступило ОО «Казпрофтранс» совместно с HR-блоком компании. Для лидеров первичных профсоюзных организаций структурных подразделений Дирекции магистральной сети, ТОО «КТЖ – Грузовые перевозки» и других дочерних организаций, 80% которых являются не освобожденными от основной деятельности председателями профсоюзных комитетов, предусмотрели насыщенную программу обучения. Она включала тематические мастер-классы, лекции, тренинги и обмен мнениями по актуальным вопросам. Площадкой проведения стал Центр оценки и развития персонала железнодорожного транспорта.

Приветствуя участников форума во время церемонии открытия, заместитель председателя правления АО «НК «ҚТЖ» Канат Альмагамбетов отметил необходимость укреплять связь между коллективом, руководителями на местах и топ-менеджментом компании для повышения эффективности работы, улучшения условий труда и сохранения социальной стабильности.

(Окончание на 3-й стр.)

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙҒА ТӨТЕП БЕРДІ

Өткен апта Ақтөбе облысының Хромтау ауданында табиғи сипаттағы төтенше жағдай жарияланды. Бірнеше күн үздіксіз үйтқыған боран мен қалың қар күре жолдағы барлық байланысты үзді. Сұрапыл дауылда күшейтілген режимде жұмыс істеген жергілікті теміржолшылар ерлікке пара-пар еңбек үлгісін танытты.

Ардақ ЕРУБАЕВА,
Ақтөбе

Жолда қалған адамдар мен автокөліктерді қар құрсауынан шығару бойынша авариялық-құтқару жұмыстарына ТЖД, полиция мен әскерилер жұмылдырылды. Төтенше табиғи жағдайдың эпицентрі болған Хромтау, Никельтау және Сарысай станцияларында теміржолшылар тәулік бойы тілсіз жаумен арпалысты.

Жолшылар үшін бұл күндер нағыз сын сағат болғаны анық. Әйтеке би станциясынан Никельтау, Жазық станцияларына дейін теміржол бойын тазартып, жалпы 307 км бойын, одан бөлек 68 км станциялық жолдарды қардан аршып, осы аралықтағы пойыздардың қауіпсіз қозғалысын қамтамасыз ете білген аймақ теміржолшыларының еңбегі қандай марапатқа да лайық.

– Әсіресе циклон қатты болған жоғарыда аталған үш станция аралығына адам мен техника күшін төктік. Айтуға оңай, сол бір сұрапыл дауылда ашық далада жұмыс істеу тұрмақ, сыртқа шығудың өзі қиын болды. Біздің жолшылар станциялық жолдарды тазартып, күндіз-түні тәулік бойы жұмыс істеді. Техникадан бес СДПМ және СТРУГ техникалары үздіксіз қар тазалаумен болды. Алты техника теміржолдың қарын тазартса, бір техника қар жинауға жұмылдырылды. Қосымша Қандыағаш жол дистанциясынан РОТОР техникасын алдырып, ол да іске қосылды. Қазір тазалаған жолды әп-сәтте ұйтқыған жел қайта жауып тастап жатты. Үш-төрт тәулік бойы демалыссыз жұмыс істеген аймақ теміржолшыларының ерен еңбегіне баға жетпейді, мен өз әріптестеріме ризамын және мақтан етемін. Төтенше жағдайға төтеп беріп, барлық құрамды аман-есен өткіздік, жолаушылар пойызы да өтті, біз үшін бұл үлкен сынақ болды, – деді Никельтау жол дистанциясының бастығы Қайрат Танабергенов.

Дистанция бастығының мәлімдеуінше, боранды күндері Никельтау жол дистанциясынан 200-ден аса адам жол бойын тазартуға жұмылдырылған. Сонымен қатар Ақтөбе магистральдық желі бөлімшесінен екі вагонмен көмекке адамдар келіп, олар да табиғи сипаттағы төтенше жағдайда апаттың алдын алуға атсалысқан.

Суретті түсірген автор

OQ ҚОҒАМДЫҚ ҚАБЫЛДАУЫ АШЫЛДЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да Amanat партиясының бастауыш ұйымы мүшелері осы партияның Астана қаласы Есіл аудандық филиалы өкілдерімен кездесті. Жиында партияның OQ қоғамдық қабылдауы ашылды.

Кездесуге қатысқан партияның ҚТЖ бастауыш ұйымының төрағасы, компанияның бас инженері Батыр Котырев қатысушыларды толғандырған әлеуметтік бағыттағы сұрақтарына жауап беріп, олардың ұсыныстарын тыңдады. Партияның Есіл аудандық филиалының атқарушы хатшысы Санира Жүсіпова биыл 5 қаңтардан бастап ұйым бастамасымен «Қарызсыз қоғам» жобасы жүзеге аса бастағанын жеткізді. Қаржылық сауаттылыққа үйрететін жобаның қазіргі таңда еліміз үшін маңызды екенін айтты. Аптасына бес күн 3 сағаттан оқытылатын сабақтар мекемелер қызметкерлері үшін ыңғайлы уақытта өтеді. Оған қатысқандарға сертификаттар беріледі. Сонымен қатар бизнес ашқысы келетін жастар үшін осы жоба аясында тегін оқыту курстары бар екенін мәлімдеді. Ондай курстарға екінші деңгейлі банктер демеушілік етеді. С.Жүсіпова ҚТЖ бастауыш партия ұйымының кабинеттерін аралап, ішкі жұмыстарымен танысты.

– Теміржолшылардың бастауыш партия ұйымының кабинеттері жоғары деңгейде жасақталған, бүкіл жағдай жасалған. Ардагерлері де белсенді. Сонымен қатар партия қатары жастармен де жаңаруда. «Жастар рухы» жастар қанатының өзіндік орны бар, партияластарыма белсенді қызметі үшін алғысымды білдіремін, – деді ол.

Ұлан ОРАЗ
Суретті түсірген Александр ЖАБЧУК

ТҮЛКІБАСТАН ПАНА ТАПТЫ

Нұрлыбек ДОСЫБАЙ,
Шымкент

АЛҒЫС

Оңтүстіктің қысы да ара-тұра қыр көрсетіп қоятыны рас. Әсіресе таулы-тасты Түлкібас өңірінде, әйгілі Шақпақ асуында қалың жауған қар мен ақ түтек бораннан биылдықка 4 рет автожолдар жабылған.

Таңертең жайнап тұрған күн райының көзді ашып-жұмғанша күрт құбылып, айнала әп-сәтте ақ түтек боранға ұласуы – бұл аймақта үйреншікті жағдай. Салдарынан оңтүстік өлкедегі біршама автокөлік жолдары жабылып, тіпті ұшақтардың да ұшып-қонуы шегерілгені бар. Мұндайда жолаушылар ағыны теміржолға лап қояды. Сондықтан көпжылдық тәжірибеге сүйенетін түлкібастық теміржолшылар жағдайға тастүйін дайын отыруды әдетке айналдырған.

Өткен аптада «Алматы-Шымкент-Ташкент-Термез» автожолының Түлкібас ауданына қарасты Машат пен Жамбыл облысы аумағындағы Шақпақ ата асуында бірнеше күн төтенше жағдай орнады. Ақтүтек боран асуда жүздеген автокөліктерді қаңтарып, автобустардың жолаушылары Түлкібас станциясына тасымалданып, сол жерден пойыздарға отырғызылды.

«Биылғы қыстың өзінде әлгі екі асудағы қозғалыс 4 рет жабылды. Бұл соңғы жылдардағы рекордтық көрсеткіш болды. Желтоқсан айында жолда қалған 200-ден астам, ал қаңтар айында «Шымкент-Тараз» бағытында 83 жолаушыны қарсы алып, діттеген жеріне жетуіне көмектестік. Олардың кейбірінде қаражаты тұрмақ, құжаты да жоқ болды. Біздің қызметкерлер оларға ыстық шәй мен жылы-жұмсағын беріп, тіпті билетін әперіп жолға салды. Алғыстарын айта-айта аттанды», – дейді Түлкібас вокзалының бастығы Бауыржан Рысқұлбеков.

Өткен аптадағы табиғаттың осындай «тосын сыйында» Түлкібастан пана тапқан бір топ азамат вокзал қызметкерлеріне деген алғысын жеткізуді бізге де аманаттап еді. Олар күндізгі және түнгі ауысымдағы вокзал қызметкерлері Жазира Жарылғапова мен Нағима Қаржаубаева, Манзура Әзімқызы мен Ақмарал Дауылбаева және Тойлыбай Тұрсынәлиевтің міндетін мінсіз орындаудағы адал бейнеті мен қонақжай пейіліне тәнті болғандарын жеткізді.

Суретті түсірген автор

«КІШІ ТҮРКСІБ» ҚАЙТА ЖАҢҒЫРМАҚ

Қуаныш ҚОЖАЕВ,
Семей

ИГІЛІК

Семей темір жолы үшін биыл тағы бір тың жоба қолға алынатын болды. Қазақ теміржолының 120 жылдығына орай қайта құрылған облыстық әкімдіктің бастамасымен Ертіс ортасындағы Бейбітшілік аралына теміржол желісі тартылмақ.

Өткенге тоқтала кетсек, осы аралда кезінде балалар теміржолы болған. Түрксібтің 50 жылдығына орай салынған жобаның тұсауын теміржолшылардың кәсіби мерекесі – 4 тамыз күні Семей бөлімшесінің сол жылдардағы директоры Қаныбек Ержанов бастаған теміржолшылар кескен екен. Ұзындығы 4,5 шақырымға созылған, бойында 5 «станциясы» бар теміржол балалар үшін нағыз думанды ортаға айналған-ды. Алайда, нарықтық өтпелі кезеңінде сол кездегі облыстық әкімдіктің қаржыландырудан бас тартуы себепті балалар теміржолы жабылып қалды. Жұмысшылары қысқартылып, ал теміржол желісі уақыт өте келе талан-таражға түскен-ді. Қазіргі күні ел аузында естеліктер ғана айтылады.

Міне, араға 30 жыл уақыт салып, сол желі қайта салынатын болды. Бүгінгі таңда үлкен аралдан арнайы жер бөлініп, топографиялық жұмыстар жүргізіліп, дизайнерлер мен архитекторлар іске кірісуде. Аталмыш шара қалалықтардың сүйікті демалыс орны саналатын Бейбітшілік аралын абаттандыру аясында жүргізілмек. Қайта салынатын «Кіші Түрксіб» теміржолының байырғы нұсқасынан біршама ерекшеліктері бар. Атап айтсақ, жаңа желі қала ішімен, яғни Ертіс жағалауын бойлап, жаяу жүргіншілер көпіріне дейін салынбақ. Бұл бір себептен аралға апаратын көлік қатынасы мәселесін де шешеді деп күтілуде. Яғни пойыз қатынасы тек балаларға емес, қалалықтардың барлығына ортақ болмақ. Жаңа жобаны жергілікті билік қаржыландырады.

Айта кетерлігі, «Кіші Түрксіб» теміржолын іске қосу арқылы аралға қатынайтын автокөліктер нөпіріне шектеу қою көзделуде. Ондағы мақсат – ерекше табиғаты бар әрі тарихи мәнге ие арал келбетін сақтап қалу болып отыр. Мұнымен қоса облыстық әкімдік тарапынан электр энергиясымен жүретін заманауи «паровоз» да сатып алынған. Ал оған лайықталған арнайы вагондар даярлану үстінде, алдағы уақыттарда Семей станциясына жеткізілетін болады.

ҚОЗҒАЛЫС КЕСТЕСІН ТҮЗУ АВТОМАТТАНДЫРЫЛАДЫ

ҚТЖ пойыздар қозғалысы кестесін түзудің автоматты нұсқасын енгізуде. Ол алғаш рет тасымалды басқарудың Солтүстік өңірлік орталығы бойынша Қырқыншы-Ерейментау және Қырқыншы-Қарағанды-Сұрыптау екі диспетчерлік телімінде енгізіліп отыр.

Райхан РАХМЕТОВА,
Астана

Жоба 9 ай бойына жүзеге асырылады. Енді пойыз диспетчерлеріне қағазға қолмен кесте ресімдеудің, станция кезекшілеріне ДУ-2 станциялық журналын және кестенің тәуліктік жоспарын толтырудың қажеті жоқ. Пойыздар қозғалысы кестесін жүргізудің автоматтандырылған нұсқасын пайдалану ақпараттың жеделділігі мен дәйектілігін арттыруға, қағазсыз технологияны енгізуге, қозғалыс кестесін қолмен жасаудан бас тартуға мүмкіндік береді.

Аталған жоба екі кезеңде жүзеге асырылды. Біріншісінде сынақ Қырқыншы-Ерейментау телімінде өтті. Жұмыстың жаңа форматында алғаш жұмыс істегендер – Қырқыншы, Сарыоба, Еркіншілік, Едіге, Ерейментау станциялары бойынша кезекшілер болды. Екінші кезең пойыздар қозғалысы тығыз, күрделі телімдердің бірі – Қырқыншы-Қарағанды-Сұрыптау телімінде өтті. Бұл ретте №42 қосыны, Бабатай, Аршалы, Анар, Сарыбел, Ақтасты, Шоқай, Мырза, Нұра, Көкпекті және Қарағанды-Сұрыптау станцияларының кезекшілері мен пойыз диспетчерлері өздерінің жоғары кәсібиліктерін көрсетті. Автоматтандырылған жұмыс орындарын ұйымдастыру жұмыстары Қарағанды жол бөлімшесінің 7 станциясында жүргізілді. Пойыз диспетчерлерінің жұмыс орындары қосымша оргтехникамен жабдықталып, 85 маманға оқыту вебинарлары өткізілді.

Қазіргі таңда жоба Қарағанды-Сұрыптау-Құлайғыр диспетчерлік телімінде жүзеге асырылуда және оны Құлайғыр-Мойынты телімінде енгізу бойынша дайындық жұмыстары жасалуда.

– Осы жылдың алғашқы жартыжылдығының соңына дейін тағы 6 диспетчерлік телімде аталған жобаны енгізу көзделуде. Осылайша Солтүстік өңірлік орталықтың барлық жол бөлімшелері қамтылады. Ал екінші жартыжылдықта эстафетаны тасымалды басқару бойынша Оңтүстік және Батыс өңірлік орталықтарының диспетчерлік телімдері қабылдап алады. Бұл жұмыстар диспетчерлік аппараттың күрделі жұмыс бөлігін жою арқылы тасымал процесін басқару деңгейін арттыруға бағытталған, – дейді Қырқыншы-Қарағанды-Сұрыптау диспетчерлік телімінің Солтүстік өңірлік пойыздар қозғалысын басқару Өңірлік орталығының пойыз диспетчері Ақтайлақ Бұйрабеков.

Суретті түсірген Александр ЖАБЧУК

КӨРСЕТКІШТЕР КӨТЕРІҢКІ БОЛСА...

СҰХБАТ

Кәсіпорынның қаржы-экономикалық көрсеткіштері негізінен қызмет көрсету арқылы тапқан табысына байланысты. Темір жолда ол тасымал арқылы көрінеді. Атырау қосалқы бөлімінің бүгінгі күнгі табысы, қаржылық жағдайы туралы бөлім бастығының қаржы және экономика жөніндегі орынбасары Мұрат Жүгінісов баяндайды.

Қосүйым МҰҚАШЕВ,
Атырау

– Мұрат Терекбайұлы, былтырғы жылы бөлімшенің қаржылық жағдайы қалай болды, тасымал деңгейі қай деңгейден көрінді?

– Қосалқы бөлімде табыс негізінен мұнай өнімдерінің тасымалы арқылы түсетінін білесіз. Жалпы елімізде пойыз тасымалына деген сұраныс та, қажеттілік те, мүмкіндік те көп қой. Былтырғы жылы негізгі қызметтен 79 млрд теңгеге жуық табыс тауып, жоспар 102%-ке орындалды. Оның ішінде пойыз тасымалынан түскен, локомотив тартымынан, қосымша жинақтан және қызметтің қосымша-көмекші түрінен түскен табыстар бар. Соңғысынан 866 млн теңгеден астам кіріс кірді. Ол бағытта біздің тауар кассирлері сырт мекемелерге қызмет көрсетеді, кеңсе жалға беріледі, т.б. Сондай-ақ ағымдағы ағыту-жөндеу қызметі арқылы да, яғни вагондарға қызмет көрсету-жөндеу негізінде жақсы қаржылық нәтижеге қол жеткізілді.

– Ол көрсеткіштер жұмысшылардың табысына, еңбек жағдайына әсер ете ме?

– Әрине. Қазірі таңда бөлімде 2262 адам еңбек етеді. Бүгінде жұмысшылардың орташа айлық еңбекақысы жоспар бойынша 417 248 теңге болса, іс жүзінде 506 846 теңгені құрады. Еңбек өнімділігі жүз пайызға жуық орындалып отыр. Зейнеткерлер де назардан тыс қалған емес. Еңбек шартына сәйкес берілуі тиіс материалдық төлемнің барлық түрі төленіп отыр. Мәселен, тек шипажайларда демалуға 52 зейнеткерге 8 млн 163 мың теңге бөлінді.

– Зейнеткерлікке ерте шығу жайы қалай және олар қандай жәрдемақы ала алады?

– «Жасына сәйкес салалық жәрдемақы» ережесіне сәйкес биылдан бастап кейбір мамандық иелеріне (машинист, пойыз құрастырушы, вагон қараушы, жолшы, т.б.) өз өтініші негізінде 55 жастан демалысқа шығуға компания мүмкіндік беріп отыр. Олар кемінде 208 мың теңге аралығында ай сайынғы жәрдемақы алады. Оларға ол төрт жерден: жұмыс беруші, әлеуметтік қор, БЖЗҚ және жеке жинағы арқылы төленеді.

Жалпы, айта кетерлігі, биыл АЕК көлемі 3692 теңгеге өсуіне байланысты жұмысшыларға да, зейнеткерлерге де көрсетілетін әлеуметтік қоржын көлемі де артып отыр. Мәселен жаңа ұжымдық шарт бойынша сәбилі болу, некеге тұру, мүгедектікке байланысты, т.т берілетін көмек бірнеше есеге өскен.

– Былтырғы жылы жұмысшыларға қандай көмектер көрсетілді?

– «ҚТЖ» ҰК» АҚ комиссиясының шешімі бойынша былтыр 31 жұмысшыға 2 млн 119 мың теңге көмек берілді. Оған қоса ұжымдық шартпен қарастырылған сәбилі болғанға байланысты, мүгедек-балаларға, ауған ардагерлеріне, балаларды қорғау күні, 1 қыркүйек, отбасы күні, санаторийде демалуға, т.б. материалдық көмектер берілді. Шалғай станцияларда балаларға жаңажылдық ертеңгілік өтпейтіндіктен 687 балаға 1 млн 390 мың теңге көлемінде қаржы таратылды.

Қорыта айтқанда, өткен жылда барлығы 220 млн теңгеге жуық қаражат жұмысшылардың әлеуметтік жағдайын жақсартуға бөлінді. Қысқасы, экономикалық көрсеткіштер көтеріңкі болса, теміржолшылардың жағдайы да жақсара түспек.

БОЛЖАМ – 5 МИЛЛИОН ТОННА

АЙМАҚ

Былтыр Маңғыстау теміржолында жүк тасымалы айтарлықтай артқан. Алдыңғы жылмен салыстырғанда көрсеткіштер едәуір жоғары. Өңірден тиеліп, тасымалданған жергілікті жүктер – Бейнеуден ұлутас, Шетпеден қиыршық тас, Ақтау портынан «КазАзот» тыңайтқышы және жергілікті құрылыс материалдарынан битум, т.т. көп шығарылған.

Шахида ЖҰМАН,
Маңғыстау

Осындай негізгі өнімдер мен өзге де жүктерді қосқанда жыл бойы 48 мыңға жуық вагон жергілікті жүк тиеліп, жөнелтілген. Жалпы, таратып айтсақ, түбек теміржолы арқылы өткен жылы 3 миллион тоннаға жуық, нақтысы 2 млн 941 мың тонна жүк тиеліп, күніне 199 вагонға дейін жүк түсірілген. Жоспар 171 вагон болған. Белгіленген жоспардың нақты іске асуы – 108,3 пайыз. Сондай көрсеткіштер есебінен жалпы жүк айналымы 110,6 пайызды құраған.

Құрық порты бағытында да жұмыс қыза түскен. Былтыр жыл он екі айда 700 кемемен жүк жөнелтіліпті. Бұл алдыңғы жылдан 72 кемеге артық. Жалпы бұл маршруттағы экспорт пен импорттық жүктер көлемі 2 млн 115 мың тоннаға жеткен. ТМТМ контейнерлік тасымалдау көлемі 86 пайызға өскен. Мұндай жоғары көрсеткіштерге жетуде өткен жылы Құрық портында іске қосылған көпфункциялы теңіз терминалы «Саржа» мен портқа дейінгі сұрыптау станциясының септігі мол болған. Аталған жаңа нысан ашылған қыркүйек айынан жыл соңына дейінгі төрт айда 400-ге жуық жабық вагон тиеліп, 4 кеме жөнелтілген.

Биыл бұл бағытта өсім өте жоғары, бір айдың өзінде, яғни қаңтарда 315 вагон жүк түсірілген.

– Құрық портында «МК Экспресс» оңтүстік кірме жолының іске қосылуы бұрын Ақтау портынан тапсырылатын жүктердің Құрық бағытына ауысуына септік етті. Осы «МК Экспресс», «Саржа» арқылы өтетін вагондар санын алдағы уақытта айына 500 вагонға дейін көтеру жоспарлануда. Сондай-ақ Құрықтан астық терминалы да ашылып жатыр. Қазір ондағы жұмыстар аяқталып қалды. Бұл терминалдың сыйымдылығы 60 мың тонналық қоймасы болады. Құрылыс пайдалануға берілгеннен кейін жүк айналымы тағы көбейеді, бірте-бірте 2, 4, 5 млн тоннаға дейін жетеді деген болжам бар. Жаңа бағыттар бойынша жұмыстар осылай оң көрсеткіштермен сипатталады. Ал «Ақбидай», «Солтүстік теңіз астық терминалдарында керісінше, бидайға сұраныс төмендегендіктен жүк жөнелту көлемі қысқарды. Маңғыстаудан тиелетін жүктер ішінде мұнай өнімдері мен құрылыс жүктерінің орны ерекше. Мәселен, былтыр мұнай өнімдерін тасымалдау жоспары 128 пайыз, құрылыс жүктері 103,3 пайызға орындалды, – деп мәлімет берді Маңғыстау қосалқы бөлімі логистика қызметінің басшысы Айбек Өтеков.

Бөлім басшысының ақпаратына сүйенсек, биылғы аяқ алыс та жаман емес. 2023 жылдың қаңтар айында ТМТМ маршруты бойынша 5 контейнерлік пойыз жөнелтілсе, биылғы бір айда ол екі еседен де артып, 13 пойыз жіберіліпті. Аталған маршруттың Маңғыстау бөлімі бойынша жылдамдығы тәулігіне 852 шақырымды құрайды екен.

– Алдағы мақсат – жүк тиеуді тағы да арттыру. Қазір бұл бағытта клиент тартуға жұмыс жүргізіп жатырмыз. Көктемге қарай жұмыс көлемі артады, құрылыс көбейеді, егістік басталады дегендей, сондықтан «КаспийЦемент», «КаспийБитум», «КазАзот» өнімдері мен қиыршық тас және ұлу тастардың сұранысы қазірден артып келеді, – дейді Айбек Өтеков.

Логистика бөлімі басшысының айтуынша қазір тасымалдау саласында тасымалдаушыға да, клиентке де оңтайлы жағдайлар қарастырылған. Заманауи технологияның жетістігі мен цифрландыру нәтижесінде жұмысты қамтамасыз ететін бағдарламалар тиімді жұмыс істеп тұр. Бұрынғыдай қағазбастылық жоқ, бәрі электронды түрде, компьютермен атқарылады. Есеп айрысуды да сол жерден төлеп, тасымалдағы шектеулер, тарифтер мен жеңілдіктер, басқа да қажетті мағлұматтарды үйден шықпай-ақ алуға болады.

Суретті түсірген автор

№16 (2946) 16/02/2024

«ПЕРВИЧКИ» И ИХ ЛИДЕРЫ – ФУНДАМЕНТ ПРОФСОЮЗА

(Начало на 1-й стр.)

– Мы всегда открыты к диалогу, вашим предложениям и замечаниям. Как профсоюзные лидеры, вы знаете все чаяния работников на местах. И возложенная на вас ответственность дает право ставить вопросы перед руководством компании, чтобы мы, в свою очередь, принимали правильные решения, – сказал Канат Альмагамбетов. – Только благодаря прямой связи с вами и вашими руководителями можно добиться положительных результатов в выполнении поставленных задач, и самое главное – того, чтобы наши железнодорожники были довольны и гордились своей работой в компании ҚТЖ.

Председатель ОО «Казпрофтранс» Оразгали Ахметбаев подчеркнул, что на сегодня у профсоюза сложились хорошие партнерские отношения с руководством компании и с руководителями линейных предприятий.

– Фундамент нашего профсоюза – это первичные профсоюзные организации и их лидеры. От вашей работы, компетентности, неравнодушия и активности зависят климат в коллективе и авторитет профсоюза. Чтобы выполнять функции, которые на вас возложены, нужны определенные знания, опыт, умение выстраивать коммуникацию с работниками и руководством предприятий. Мы постоянно проводим различные обучающие мероприятия, но форум такого формата и масштаба организован впервые. В течение трех дней мы максимально постараемся дать вам азы всех необходимых знаний. Будем считать, что это начало большой работы.

Руководитель аппарата АО «НК «ҚТЖ» Серик Кеулимжаев и директор департамента по управлению человеческими ресурсами Сауле Истлеева пожелали участникам плодотворной работы и призвали их делиться полученными знаниями с коллегами на местах.

Программа форума была продумана до мелочей. Профсоюзные лидеры обучились эффективным коммуникациям, управлению конфликтами и эффективностью, стрессоустойчивости, обсудили изменения в трудовом законодательстве страны, социальном кодексе, а также нормы нового Коллективного договора, меры по противодействию коррупции и другие темы.

Директор департамента правового обеспечения АО «НК «ҚТЖ» Ильяс Ерназаров и старший HR-бизнес-партнер Асель Актау провели мастер-класс по пересборке, рассказав о главных тенденциях в развитии персонала, о том, как быть успешным в условиях постоянной нестабильности и грамотно адаптироваться к меняющимся обстоятельствам. Гибкость, умение быть на шаг впереди в вопросах обеспечения социальной стабильности и эффективности – важная задача каждого профсоюзного лидера, уверены спикеры.

– Вы влияете непосредственно на исполнение всех стратегических целей компании, вы большая и мощная сила, которая может поднять компанию на новый уровень, – обратилась к слушателям Асель Актау.

Большой интерес слушателей вызвал также диалог с приглашенным бизнес-тренером Ассоциации бизнес-тренеров Казахстана Гульмирой Багжаевой, которая рассказала о нововведениях трудового и социального кодексов РК, поделилась плюсами новых положений и развеяла устоявшиеся мифы в трудовых отношениях. Зарание изучив новый Коллективный договор на 2024-2026 годы, заключенный между АО «НК «ҚТЖ» и его трудовым коллективом, она отметила его ощутимые преимущества в сравнении с подобными документами других компаний. Участники разобрали кейсы, наиболее часто встречающиеся в работе с персоналом, обменялись мнениями и эффективными практиками.

HR-бизнес-партнер Алма Саулебаева рассказала, как грамотно выстраивать коммуникацию, а внешний тренер Жандильда Жакупов поделился секретами мастерства ведения переговоров и управления конфликтами.

– Мы получили много полезной информации, касающейся нашей непосредственной работы. Я три года возглавляю первичную организацию нашей дистанции, там же начинал свой путь электромонтером. Сегодня 100% работников нашего предприятия являются членами профсоюза. Считаю, что основная задача профлидеров – защита прав трудящихся, налаживание связи между работниками и руководством предприятий, ведь мы несем совместную с компанией ответственность за сохранение стабильности в коллективах, – поделился председатель первичной профсоюзной организации Кушмурунской дистанции электроснабжения Костанайского отделения магистральной сети Руслан Шарипов. – Хочу поблагодарить организаторов за нестандартный формат работы форума, насыщенную программу, возможность пополнить багаж знаний, познакомиться с коллегами из других регионов и укрепить связи.

Сегодня, в завершающий день форума, состоится панельная сессия «Роль профсоюзных объединений в сохранении социальной стабильности», а также тренинг «Управление эффективностью» и разъяснительная беседа по ключевым изменениям в новом Коллективном договоре.

Фото Александра ЖАБЧУКА

ЛУЧШИЕ УСЛОВИЯ – МАШИНИСТАМ

ИНФРАСТРУКТУРА

Под аплодисменты и традиционное шашу открыли новое административное здание после капитального ремонта в оборотном локомотивном депо в Сары-Озеке.

Елена КОЛДАСБАЕВА,
Алматинская область

В торжественном мероприятии участвовали директор департамента локомотивного хозяйства ТОО «КТЖ – Грузовые перевозки» Константин Цой, руководство Алматинского отделения грузовых перевозок, профсоюзные работники, ветераны.

Поздравляя коллег, Константин Цой отметил работу оборотного депо, сотрудники которого значительно способствуют развитию и подъему экономики края. Он также подчеркнул, что работа локомотивных бригад связана с высоким напряжением, поскольку на них лежит огромная ответственность за пассажиров и сохранность грузов.

Много было сказано добрых слов от руководства отделения грузовых перевозок и Алматинского эксплуатационного локомотивного депо. К их словам присоединились ветераны-машинисты. Всем ветеранам вручили памятные подарки.

Уютные кабинеты, предназначенные для дежурного по депо, ленторасшифровки скоростемерных лент, нарядчика депо и инструкторского состава, оснащенные необходимой техникой. Следует отметить, что теперь в административном здании на втором этаже разместился дом отдыха для локомотивных бригад. Здесь созданы хорошие условия для восстановления сил перед поездками. Ранее здание часто критиковалось за сырость и неуютность. Сегодня комнаты оснащены новой мебелью, есть отличные душевые кабины и санузел. Планируется благоустроить территорию и создать более домашнюю обстановку. Оценить качество условий и работы дома отдыха предстоит локомотивным бригадам.

В рамках встречи состоялось награждение лучших работников депо Сары-Озек, в числе которых заместитель начальника по оборотному депо Куаныш Сыдыков, начальник производственного отдела Руслан Байгасинов, ведущий инженер Жаркын Сандаев, начальник Алматинского эксплуатационного локомотивного депо Айдын Сатыбалдин, главный инженер депо Мейрамхат Искаков, машинисты-инструкторы Мурат Бердукулов, Ержан Байдельдинов, машинисты Нуртлеу Узакпаев и Мухит Молдагазиев, нарядчик локомотивных бригад Альфия Умарова и другие.

Оборотное депо Сары-Озек, вырастившее много поколений железнодорожников в традициях великого Турксиба, входит в состав Алматинского эксплуатационного локомотивного депо и гордится своей богатой историей.

Фото автора

ОЧЕНЬ ВАЖНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ

СОЦИУМ

Одним из важных изменений Коллективного договора АО «НК «ҚТЖ» на 2024-2026 годы для работников железнодорожных предприятий ВКО и области Абай является предоставление ежегодного оплачиваемого экологического отпуска даже тем, кто не имеет так называемого «полигонного» удостоверения.

Ольга УШАКОВА,
Усть-Каменогорск

Этой льготы удалось добиться благодаря усилиям профсоюза при поддержке Семейского отделения грузовых перевозок.

– В течение нескольких последних лет профсоюз вел переписку с руководством АО «НК «ҚТЖ» о том, что у нас статья 13 Закона РК «О социальной защите граждан, пострадавших вследствие ядерных испытаний на Семипалатинском испытательном ядерном полигоне» выполнялась половинчато, – объяснила заместитель директора по экономике и финансам Семейского отделения грузовых перевозок Жанар Курмангалиева. – Если первый пункт статьи о дополнительной оплате труда выполнялся, то второй – о ежегодном предоставлении дополнительного оплачиваемого отпуска – нет. В новом Коллективном договоре наконец-то было принято правильное решение.

Также она отметила, что, начиная со второго полугодия 2022 года, средняя месячная зарплата работников АО «НК «ҚТЖ» и ТОО «Грузовые перевозки» стала выше среднемесячной зарплаты по области Абай и Восточно-Казахстанской области. При этом она постоянно повышается. С начала этого года зарплату железнодорожникам до 19-го разряда подняли на 7%, в прошлом году с января было повышение на 5%, с марта – 15%.

Жанар Курмангалиева объяснила также, что с этого года увеличилась сумма матпомощи, предусмотренной Коллективным договором.

На 1 января 2024 года численность членов профсоюзной организации железнодорожников в Оскеменском регионе составила 1 225 человек. К общему числу работающих это 100%. Председатель первичной профсоюзной организации по узлу станции Оскемен-1 Берикхан Тлеужанов отчитался о проделанной работе за 2023 год, отметив популяризацию спорта в регионе, благотворительную помощь, проведение культурно-массовых мероприятий, акций для детей.

Заместитель директора Семейского отделения грузовых перевозок по Оскеменскому региону Марат Уалиев обратился к делегатам отчетно-выборной конференции с просьбой не замалчивать все имеющиеся социальные проблемы, открыто говорить о своих чаяниях и предложениях. На конференции прозвучал отчет контрольно-ревизионной комиссии с 1 января по 31 декабря 2023 года. Ведущий инженер по нормированию Семейского отделения грузовых перевозок Шынар Бедельбекова отчиталась о выполнении Коллективного договора за 2023 год. Здесь обсудили смету и планы работы профсоюза на текущий год, избрали членов женского и молодежного советов.

План работы профсоюза на 2024 год, по данным Берикхана Тлеужанова, состоит из 55 мероприятий, включая те, что посвящены празднованию 120-летия железной дороги Казахстана.

Фото автора

НАУЧИЛИ И ЗАКРЕПИЛИ НА ПРАКТИКЕ

Алинур КУДАЙБЕРГЕНУЛЫ,
Кокшетау

ОСМОТР

На станциях Сороковая и Жана-Есиль прошел показательный комиссионный месячный осмотр.

В нем приняли участие начальники станций, руководители и специалисты линейных предприятий Акмолинского отделения ГП. Они проверили текущее состояние инфраструктуры станции, получили рекомендации по выявлению «слабых» мест в содержании инфраструктуры.

В ходе учебно-показательного осмотра оценивалось состояние сооружений, устройств и служебно-технических зданий, а также стрелочных переводов главных и приемоотправочных путей, находящихся в границах железнодорожных станций, обеспечение безопасности движения поездов, укрепление технологической дисциплины и многое другое.

Для показательного комиссионного осмотра была сформирована программа теоретической и практической обучающей части.

– Совершенствование профессиональных навыков работников, участвующих в проведении осмотра, вносит значительный вклад в обеспечение безопасности движения и является приоритетом в нашей работе, – отметил исполняющий обязанности первого заместителя директора филиала ТОО «КТЖ – Грузовые перевозки» – «Акмолинское отделение ГП» Думан Жылкыбаев.

Кроме того, в ходе показательного комиссионного осмотра главный инженер Акмолинского отделения ГП Сайран Баржаксин провел практический показ норм и допусков содержания стрелочных переводов, содержание по уровню и шаблону, крепления соединительных переводных рабочих тяг с применением средств измерений.

По завершении КМО участники признались, что получили необходимые знания, которые будут очень полезны в повседневной работе.

Фото автора

В БОЕВОЙ ГОТОВНОСТИ

Светлана МОГАЙ,
Караганда

БЕЗОПАСНОСТЬ

Обеспечение безопасности движения на станциях и перегонах Карагандинского региона в зимних условиях, а также охрана труда стоят во главе угла перед руководителями структурных железнодорожных подразделений. В связи с этим специальная комиссия посетила перегон Углерудная – Тегисжол и станцию Жезказган.

На повестке дня стоял вопрос по плановому квартальному осмотру с охватом линейных предприятий региона.

– В этом году в области выпало большое количество осадков, поэтому необходимо вести снегоборьбу и проявлять готовность к паводковому периоду. На сегодняшний день разработан график по содержанию стрелочных переводов и технологическим процессам. Команда ревизоров проверяет их строгое выполнение, а также готовность тракторов и наличие в полном объеме различных комплектующих – тросов, горючего, смазочных материалов, технических жидкостей, – рассказывает главный ревизор департамента безопасности движения АО «НК «ҚТЖ» по Карагандинскому участку Булатбек Альмурзаев.

Стоит отметить, что в связи с ухудшением погодных условий ведется круглосуточная очистка железнодорожных путей и стрелочных переводов от снега.

Также на станции Жезказган ревизоры проверили готовность восстановительных поездов, которые расположены на станциях Караганда-Сортировочная, Балхаш, Жанаарка и Жезказган. Данные составы предназначены для ликвидации последствий сходов с рельсов подвижного состава и для борьбы с паводками.

Ревизоры комиссии рапортуют о готовности станций и перегонов в случае ухудшения погодных условий и бесперебойном обеспечении движения грузовых и пассажирских составов на железнодорожных путях.

Фото автора

№16 (2946) 16/02/2024

ҒАСЫРДАН ДА ҰЗАҚ ЖОЛ...

120 жыл қазақ теміржолына

Қазақстан темір жолының тарихы өткен ғасырдың басында пайдалануға берілген «Орынбор-Ташкент» магистралінен басталады. Құрылысы 1901-1905 жылдары жүріп, кезең-кезеңімен пайдалануға берілген шойын жол патшалық Ресейдің Орта Азиямен сауда-экономикалық байланыс орнатып, мақта, кен, шикізат өнімдеріне қол жеткізу мақсатында салынған болатын. 1904 жылдың 1 қаңтарында пойыздар қозғалысына жол ашылған.

ПАТШАЛЫҚ РЕСЕЙДЕ САЛЫНҒАН ШОЙЫН ЖОЛДАР

Орынбордан басталып Илецк арқылы Қазақстанның бүкіл батыс аймағын кесіп өтіп, Ақтөбе, Шалқар, Арал теңізі, Сексеуіл, Жосалы, Шиелі, Қазалы, Қызылорда, одан Түркістан, Арыс арқылы Ташкентке жеткен шойын жолдың ғасырдан астам тамаша тарихы бар. Аталған станцияларда жол құрылысымен қатар ерекше архитектуралық үлгіде салынған вокзалдар мен басқа да көненің көзі ескі ғимараттар әлі күнге мызғымай тұр. Екі мың шақырымға жуық магистральдың басым бөлігі (1660 км) қазақ даласынан өткені – бұл өлкеде теміржол өндірісінің пайда болып, жергілікті халықтың да теміржолшы кәсібін ерте игеруіне себеп болды. Теміржолдың билігі патшалық Ресейдің құзырында болып, қазақ даласы тек транзиттік жол ретінде тартылса да алып магистральдың қазақ сахарасын аймақтық және экономикалық тұрғыда дамытып, өркениетке ұмтылуына әсері ұшан-теңіз болғаны анық. Күпі киген қазақтар қолына құрал алып, шойын жолда жұмыс істеп, кәсіп меңгере бастады, атарбадан – отарбаға да алдымен мінген солар.

Әрине тарихқа жүгінсек, қазақ жеріне шойын жол тартылған кез әріден басталады. Құрылысы 1893 жылы басталып, бірнеше жылда салынған Покровская Слобода – Орал тар табанды темір жолы болды. Десек те, 369 км жолдың 130 км бөлігі Оралға жеткенмен, бүкіл қазақ даласын қамтыған алып құрылыстай ауқымды да, маңызды да емес еді. Сондықтан Қазақстан үшін шойын жол тарихы Орынбор – Ташкент магистралінен басталуы заңдылық дер едік.

Қазақстанда салынған келесі маңызды құрылыс 1914 жылы басталып, 17-ші жылға дейін созылған «Арыс-Пішпек» темір жолы, болашақ Түрксіб теміржолының бір тармағы болып табылатын Арыс-Шымкент- Луговой телімі. Орынбор-Ташкент теміржолы арқылы Арысқа дейін жеткен жолды Шымкентке, Жамбылға, көршілес қырғызға, Пішпекке (бүгінгі Бішкек) дейін жеткізу жобасы жартылай жүзеге асқан. Шойын жолдың құрылысы баяу, жиі-жиі үзілістермен жүрген көрінеді. Оған сол кездегі ішкі Ресейдегі ахуал, азамат

соғысы, т.т факторлар себеп болса керек. Ақыры 16-17 жылы Бурныйға жеткен соң тоқтап калып, Луговой мен Пішпекке кейін, 1924 жылы бір-ақ жеткен. (Қырғыз темір жолы биыл 100 жылдығын атап өтпек). Біз өз тарапымыздан дәл осы жол құрылысын салуға қазақтың тұңғыш теміржол инженері Мұхаметжан Тынышпаев қатысып, 1915 жылдары Түлкібас өңірінде, таулы-тасты Машат шатқалында құрылысты басқарғанын мақтанышпен айта аламыз. Сол төңіректе туып-өскен жас Тұрармен (Тұрар Рысқұлов – ірі мемлекет қайраткері, алаш ардақтысы) Тынышпаевтың алғашқы танысуы, кездесуі де осы жерде болып, әкесі Рысқұл айдалып кеткен қолы қысқа Тұрардың оқуына ақша берген Тынышпаев екені айтылады. Күні бүгінге дейін Түлкібастың Жаскешу ауылына жақын «Тынышпаев туннелі» аталатын, тасты тесіп салынған туннель алаштың арда азаматының қолтаңбасындай, ашық аспан астындағы тарихтың ғажап ескерткіші болып әлі тұр. Қайсы бір жылы жергілікті азаматтар туннельдің кіреберісіне ескерткіш тақта да орнатты. Бұл туралы біз кезінде кеңірек жазып, туннельдің суретін де қоса берген болатынбыз.

Осы аралықта «Челябинск-Троицк-Қостанай» теміржолының құрылысы да қатар жүріп, 1915 жылы Қостанайға да шойын жол келіп жетеді. «Новосибирск – Семипалатинск» жобасы арқылы Семейге жеткен Алтай теміржолының құрылысы да азамат соғысы етек алған 1916-17 жылдары салынды. Патшалық Ресейдің, капиталистік қоғамдағы жекелеген теміржол магнаттарының мүддесін көздейтін бұл жобалар кейін әрине кеңес үкіметінің меншігіне өтіп, елдің игілігіне, халық шаруашылығына қызмет ете бастады.

КЕҢЕСТІК КЕЗЕҢДІ ҚАМТЫҒАН ЖОБАЛАР

Кешегі кеңес үкіметі салтанат құрған 70 жыл Қазақстан темір жолы үшін жеміссіз болған жоқ. Бүкілхалықтық құрылысқа айналып, даңқы жер жарған Түрксібтің өзі неге тұрады?! Күні кеше 70 жылдығын атап өткен Мойынты-Шу теміржолы ше?!

Басынан бастайық, кеңес үкіметінің Қазақстанда қолға алған алғашқы жобасы тарихта «Петрокок» деген атпен белгілі «Петропавл-Көкшетау» темір жолы 1920-22 жылдары салынды. Кейін Ақмола, одан әрі Қарағандыға дейін тартылған теміржолдың маңызы ерекше болды. 1924 жылы салынған «Құлынды-Павлодар» және 1926 жылы салынған тар табанды «Гурьев-Доссор» теміржол телімдері де жас кеңес елінің кен орындарын игеру, халық шаруашылығын дамытуға бағытталған нақты жобалары болғаны белгілі.

Дегенмен, мұның бірі де әйгілі «Түркістан-Сібір» магистралінің құрылысына жетпейтін. Кеңес елінің тарихындағы алғашқы ірі жоба болған Түрксібті салуға сол кездегі 15 республика өкілдері жұмылдырылып, құрылыстың шарықтау шегінде адам саны 30 мыңға жеткен деген дерек айтылады. Құрылысы қиын, аса күрделі жағдайда жүрсе де мерзімінен бір жыл бұрын аяқталып, бұл туралы «Гудоктан» бастап одақтағы газеттер жарыса жазып, шет елден де тілшілер келгені тарихтан белгілі. Үкімет жанынан құрылған Түрксібке жәрдемдесу комитетін Тұрар Рысқұлов басқарса, Мұхаметжан Тынышпаев құрылысқа бастан-аяқ қатысқан. Өкінішке орай, алаштың қос қайраткері де 1937 жылы халық жауы ретінде ұсталып, атылған...

Бір жағы Семейден, екінші жағы Луговойдан, санаулы техника болмаса негізінен қарақұрым халықтың жалаң қол күшімен салынған ұлы құрылыс 1927 жылы басталып, 1930 жылы 1 мамырда Талдықорғанның Айнабұлақ станциясында түйісіп, 1931 жылы тұрақты пайдалануға берілген. Семейлік теміржолшылар, жол бойында пайда болған Аягөз, Шар, Жарма сынды ірілі-ұсақты станция халқы күні бүгінге дейін Түрксібтің түпкі отаны – Семей, біз ұлы құрылыстың заңды мұрагерлеріміз деп орынды мақтан етеді. Түрксіб теміржолы Қазақстанның аймақтық, экономикалық, мәдени және рухани дамуына орасан зор ықпал етіп, шын мәнінде «өмір жолы» болғаны, еліміздің көліктік әлеуетін еселеп арттырып, әлі күнге шешуші көлік дәліздері қиысындағы маңызды көлік артериясы, күретамыр магистраль ролін атқарып отырғаны талас тудырмайды.

(Жалғасы бар)

Меруерт ӨМІРЗАҚОВА, *Астана*

УГОЛОК ИСТОРИИ

Сотрудники технической библиотеки Центра научно-технической информации и анализа филиала АО «НК «ҚТЖ» – «Павлодарское отделение магистральной сети» открыли книжную выставку, посвященную 120-летию железнодорожной отрасли Казахстана.

120 лет железнодорожной отрасли Казахстана – значимая историческая дата в целом для всей нашей страны.

В Павлодарском регионе также в этом году отметят 100-летний юбилей открытия станции Павлодар.

Библиотекари тоже решили не оставаться в стороне, тем более на полках книгохранилища можно найти редкие издания, рассказывающие об истории создания и становления казахстанской железной дороги. В экспозиции «Стальной магистрали Казахстана – 120 лет» можно найти не только книги, но и тематические папки периодических изданий: «Железная дорога – страницы истории», «История строительства Транссибирской железнодорожной магистрали», архивные фотографии.

– Этот год богат на юбилеи, поэтому мы к каждой круглой дате организуем свою книжную выставку, главное – есть что показать посетителям библиотеки, – говорит главный библиотекарь станции Павлодар Татьяна Бахтина. – Мы всегда находимся в поиске интересной, актуальной и редкой информации, сотрудничаем с другими библиотеками. Помимо известных юбилейных дат, в этом году исполняется 145 лет со дня рождения общественного деятеля, первого казахского инженера-железнодорожника Мухамеджана Тынышпаева, 120-летие со дня рождения художника, автора знаменитой картины «Турксиб» Абильхана Кастеева. В этом году исполнилось бы 90 лет Аби Саркыншакову. В общем, работа предстоит большая.

С материалами выставки «Стальной магистрали Казахстана – 120 лет» может ознакомиться каждый читатель, она будет открыта в течение года и, конечно, продолжит пополняться новыми интересными материалами.

Айдана ЕРТАЙ, *Павлодар*
Фото автора

ЮБИЛЕЙ ПАТРИАРХА ДОРОГИ

В нынешнем году исполняется ровно 70 лет со дня прибытия в Костанайскую область первого паровоза, привезшего на казахстанскую землю первый эшелон покорителей Целины.

По словам председателя Костанайского совета ветеранов-железнодорожников Раушан Абишевой, первоцелинники приезжали в гостеприимный Костанайский край по железной дороге, и везли их сюда такие вот паровозы.

– Вблизи Костанайского железнодорожного вокзала на вечную стоянку поставлен паровоз первоцелинников, который прибыл сюда впервые 28 февраля 1954 года, – отмечает Раушан Абишева.

Находится он в хорошем состоянии, пережив в свое время реставрацию. А тщательный уход за ним обеспечивают железнодорожники.

Сегодня у одной из главных достопримечательностей города нередко фотографируются и местные жители, и гости города.

Аслан КУДАБАЕВ, *Костанай*
Фото автора

Твои люди, магистраль!

ГОДЫ БЕЗУПРЕЧНОГО ТРУДА

Тепло и сердечно проводили на заслуженный отдых начальника ПТО вагонов на станции Алтынколь Николая Извекова.

Николай Николаевич отдал почти 30 лет железной дороге. А начинал работать слесарем по ремонту вагонов, затем старшим осмотрщиком. Много слов благодарности, признательности было сказано в адрес этого скромного труженика, добросовестно выполнявшего свое предназначение.

– Спасибо за ваш труд, все эти годы вы были примером высокого профессионализма и преданности делу и по праву можете гордиться безупречной работой на железной дороге, – поздравил директор Алматинского отделения грузовых перевозок Нурым Жаниязов.

Собравшиеся не скупились на добрые слова в адрес виновника торжества. Говорили, что Николай Извеков – железнодорожник с ярко выраженной технической грамотностью, глаз которого не упустит ни одну неисправность вагона. Его знания и навыки, богатый производственный опыт будут всегда востребованы. Коллектив ПТО вагонов всегда отличался сплоченностью.

В его практике было немало случаев, когда только внимательность помогла предотвратить беду.

– 30 лет пронеслись как один день, но каждый рабочий день, как страничка книги моей жизни. Я всегда испытывал чувство огромного удовлетворения за свою работу, благодарен своему коллективу, с которым работал долгие годы, – сказал Николай Николаевич.

За годы работы на железной дороге он не раз поощрялся руководством различного рода наградами, в числе которых «Қозғалыс қауіпсіздігі үшін», знак «Адал еңбегі үшін», а также юбилейная медаль «Алтынкөл станциясына 10 жыл».

Виновнику торжества от руководства вручили благодарственное письмо, памятные подарки и цветы.

Елена КОЛДАСБАЕВА,
Алматинская область
Фото автора

ТОҒЫЗҚҰМАЛАҚ ОЙНАДЫ

СПОРТ

Шалқар станциясында теміржолшылардың балалары тоғызқұмалақ ойынынан өткен аймақтық жарысқа қатысып, жүлдеге ие болды.

Кәсіподақ ұйымы ұйытқы болған сайысқа 8-14 жас аралығындағы балалар қатысты. Олар станциядағы ТД-1, ПЧ-8, ВП, ДС, ЛРД, ВРД, ВЖДО, т.б. мекеме қызметкерлерінің балалары. Шалқар станциясы теміржолшылар қалашығы десек болады. Мұнда әрбір екі үйдің бірінде теміржолшы бар. Сондықтан станцияда ұйымдастырылатын шаралардың барлығы теміржолды айналып өтпейді. Қоғамдық жұмыстар мен спорттық шараларда теміржолшылардың белсенділігі жоғары. Кешегі өткен шара – соның дәлелі. Бүлдіршіндер сайыс алдында Әнұран шырқап, ерекше патриоттық көңіл-күймен ойынға кірісті. Бірнеше топқа бөлініп, өзара бақ сынасты.

«Маған тоғызқұмалақ ойыны ұнайды. Бұл жарыстан екінші орын алып, сыйлыққа сөмке алдым. Ұйымдастырған теміржолшы апа-ағаларға рахмет. Тоғызқұмалақ – ойлау қабілетін дамытатын ойын түрі», – деді Іңкәр есімді бүлдіршін.

Теміржолшылар арасында бұқаралық спорттың барлық түрі танымал. Әсіресе тақталы ойын түрлеріне қызығушылық жыл санап артып, балалар арасында түрлі сайыстар өткізу ісі кеңінен жолға қойылған.

«Спорттық шаралар барлық станцияларда тұрақты өтеді. Бұл жолы Шалқар таңдалып, тапқырлық пен шеберлікті дамытатын тоғызқұмалақтан сайыс өткіздік. Балалар үшін нағыз мереке болды», – деді спорт нұсқаушысы Нұргүл Батырхан.

Шара соңында жеңімпаздар марапатталып, басқа қатысушылар да құр қол қайтқан жоқ.

Ардақ ЕРУБАЕВА, *Ақтөбе*
Суретті түсірген автор

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ
ҚАЗКӨЛІККӘСІП

Бас редактор
Дина Муздубаева
Бас редактордың орынбасары
Меруерт Өмірзақова

Газет басылатын қалалар:
Астана, Сілеті 30
«Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС
Ақтөбе, Смағұлов көш., 9/2.
«Хабар-Сервис» ЖШС
Шымкент, Әлімқұлов көш., 22.
«ERNUR Print» ЖШС

Басылымның таралымы 11 340

Газет сейсенбі, жұма күндері шығады.

Газет шығару және тарату қызметімен «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі айналысады.
© «Қазақстан теміржолшысы» газетінде жарияланған материалдарды көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті.
Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына жауап бермейді.
Кезекші редакторлар:
Л. Ровба, Р. Рахметова

Меншікті тілшілер:
Алматы: Елена Қолдасбаева 8-701-794-98-80
Атырау: Қосұйым Мұқашев 8-778-946-09-66
Ақтөбе: Ардақ Ерубаева 8-702-843-27-97
Шығыс Қазақстан: Ольга Ушакова 8-777-203-51-87
Семей: Қуаныш Қожаев 8-775-710-70-53
Маңғыстау: Шахида Жұманова 8-707-886-72-45
Орал: Анна Панищева 8-707-910-74-17
Қызылорда: Сабырхан Нәдірбаев 8-778-409-78-59
Жамбыл: Ардақ Үсейінова 8-777-667-26-20
Шымкент: Нұрлыбек Досыбай 87025480092
Қарағанды: Светлана Могай 8-777-893-66-76
Қостанай: Аслан Кудабаев 8-705-267-44-00
Павлодар: Айдана Ертай 8-777-498-31-61

Редакцияның мекен-жайы:
Астана қ., Д.Қонаев көшесі 6.
тел: 8 (7172) 60-44-87, 60-44-88, 60-44-92

Газетті тарату жөніндегі менеджер
Асель Распаева,
тел.: 8 775 198 15 61,
e-mail: raspayeva.assel@mail.ru

Қазақстан Республикасы Баспасөз және бұқаралық ақпарат ісі жөніндегі Ұлттық агенттігінде тіркеліп, 1997 жылдың 30 шілдесінде №601 тіркеу куәлігі берілді.